

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 225.

V Ljubljani, v soboto 1. oktobra 1898.

Letnik XXVI.

Izjava slovansko krščansko-narodne zveze.

Accordez votre bouche avec
votre courage;
Pratiquez vos conseils, ou
ne m'en donnez pas!
Corneille.

Ko se je bila tridnevna bitka v slovanski krščansko-narodni zvezi, ali ostati v večini ali giti v opozicijo, dobivali smo poročila, da se pri teh razgovorih razburjenost, nezadovoljnost kaže vsaki dan hujša. Vrstoma so vstajali zastopniki slov., hrvatskega in rusinskega naroda ter prvi hujše in odločnejše nego drugi slikali žalostne, krivične, neznosne, obupne razmere, v katerih vzdihujejo po njih zastopani narodi. Po tem nastopu sodeč bi bili morali pričakovati, da pride do soglasnega sklepa, da v takih žalostnih, krivičnih, neznosnih, obupnih razmerah slovanska kršč. nar. zveza ne more ostati v vladni večini. In vendar, kak je bil izid glasovanja? Jedinoma dva dalmatinska poslanca sta se pridružila katoliško-narodnim poslancem iz Kranjske, vsi drugi zastopniki, vsi zastopniki slovenski s Štajerskega, Koroškega, Primorskega in Istre so se izjavili proti predlogu dr. Krek-a, da zveza izstopi iz vladne večine, ter glasovali za predlog dr. Laginje, ki je pa najdrastnejša apologija dr. Krekovega predloga. V tej izjavi se namreč konstatuje, da se razmere v zvezi zastopanih narodov v zadnjem času niso izboljšale, temveč v marsikaterem oziru še poslabšale, kar je tem bolj obžalovanja vredno, ker bi bila vlada lahko odstranila te nepravilike, ako bi bila le hotela zakon vporabiti; izjava naravnost konstatuje, da je popolno utemeljena ne-

zadovoljnost volilcev, katera se je odločno pokazala v najnovejšem času v raznih sklepih političnih strank, poslancev in političnih društev. S temi besedami je zveza v izjavi oficijelno priznala, da je bilo postopanje katoliško-narodnih poslancev popolno opravičeno. Konečno pravi izjava, da bo zveza svoje stališče nasproti vladi vravnala le po njenih dejanjih. Ta stavek zdi se nam nepotreben, ker je to samo ob sebi umevno, kajti zaradi lepih očij vladnih pač slovenski poslanci ne bodo podpirali Thunove vlade. Težko pa bo pričakovati od vlade kaj dejanja, ker od strani zveze ni bilo — dejanja.

Izjava še k sklepu naglašja, da je zveza storila še druge primerne sklepe in potrebne korake, da se izboljša položaj. Dal Bog, da bi se to res zgodilo in da bi se kmalu zgodilo!

Mi nečemo pisati nobenih rekriminacij, vzlasti ker nam ni znano, kakšne sklepe in kakšne korake je zveza storila v ta namen, da se izboljša položaj. Tudi to radi priznamo, da je uspeh teh korakov morda odvisen od tega, da za sedaj ostane tajen in znan samo poslancem.

Večina zveze je morala biti ob ugodnem uspehu te svoje akcije prepričana, zanj se je političen položaj moral spremeniti in zato je ona odločila se za dosedanje politično taktiko.

Za nas, za slovensko javnost se političen položaj ni spremenil, dejanjski je tudi po tem sklepu zveze za Slovence v političnem oziru ostalo vse pri starem in zato menimo, da le korektno in dosledno postopamo, ako tudi še zanaprej vzdržujemo sklep vodstva

katoliško-narodne stranke, ki se glasi: Sedanji politični položaj nujno zahteva, da slovenska delegacija izstopi iz vladne večine in si pridobi s tem taktično svobodo. Pri tem vztrajamo toliko časa, dokler se tudi mi v javnosti ne pripravimo, da so bili koraki poslancev za izboljšanje položaja res uspešni, da se je političen položaj za Slovence res spremenil in izboljšal. Dokler nam bodo dohajali listi obmejnih Slovencev kakor obtožnice, v katerih se rišejo krivice, ki se godé našemu narodu, dokler bomo prebirali ta rrliška naznanila, kako ob meji gineva naš rod, dotelej ostanemo pri označeni taktiki vkljub temu, da so obmejni državni poslanci nasprotnega mnenja, kakor so to pokazali s svojim glasovanjem v zvezi.

S tem svojim postopanjem mislimo, da ne bomo ne le podirali delovanja naše slovenske delegacije v prosep naroda, marveč le pospeševali, ker bomo vzbujali v narodu zavednost za njegove pravice in v zavednem narodu bodo tudi njegovi zastopniki našli najbolj zanesljivo in trajno oporo za svoje javno delovanje.

Državni zbor.

Dunaj, 30. septembra.

Nezaupnost, to je znak političnega položaja. Nezaupnost med levico in desnico, nezaupnost zbornice nasproti vladi, nezaupnost med klubi duhamorno nasičuje politični zrak. Vse je včeraj sodilo in tudi dunajski listi so prorokovali, da se pripravljajo »velike reči« in iznenadenja. Mnogi

LISTEK.

Zopet boj.

Dolenjski »Narodov« in »Rodoljubov« dopisnik je na nas hud, prav zelo hud. Kako bi pa tudi ne bil! Mesto, da bi ga za njegove članke, s katerih krpucanjem primerjano je tolčenje kamenja zelo duhovito delo, povabili na vino, pa se norčujemo iz njega!

Tako nekam turobno piše torej v »Narodu«: »Mesto da bi tiste vaše liberalce — ali socijalno-demokratske kolege, — sit venia verbo, — ki vas svarijo, na liter dobre farovške kapljice povabili, jih še kolnete. To ni pametno, kolegijalno pa kratko malo ne«. Čudimo se samo, da se mož ne boji svojih liberalnih kolegov. Ti bi mu, ko bi hodil v farovže praznit razne litre darovane mu kapljice, brezdvomno naredili priimek »farovski štipendist«. Mi nismo tako sebični, kot »Narodov« dolenjski člankar. Ne zahtevamo plače za to, da svarimo njega in druge enake liberalce, kateri mislijo, da bode socijalistična revolucija, kedar bi prišla, prizanesla baš njim. Ves politični program teh gospodov je boj proti veri, katere ne poznajo, katero spoznati pa se branijo, kar se da. Ne pomislijo, da s tem delovanjem izpodkopujejo tla človeške družbi, kajti le vera je v stanu brzditi divje strasti človeške. Človeku brez vere je

bližnji, navzlic vsemu blebetanju liberalcev o humanizmu, le toliko vreden, da poskuša na njem sigurnost svoje pištole ali ostrast svojega bodalca. Družba brez vere je družba brez morale in brez prava. Tega pametnemu in resnemu človeku ni treba šele razlagati. Pravi pravcati anarhizem legel bi kakor gosta megla na človeštvo, ako bi po liberalnih nakanah s korenino izruvala se vera iz ljudske duše. Ta megla zavila bi rod človeški v gosto temo, katero bi grozno razsvitljali le požari gorečih selišč, kjer so doslej živeli mirni in zadovoljni ljudje, ali pa bliski iz pištol, kedar bi »prosto misleči«, verskih in moralnih spon prosti ljudje s pota spravljali neljube jim bližnje, iz golega humanizma seveda, da jim prikrajšajo zemeljsko trpljenje. Rri liberalnih gospodih razvilo se je do nekakega športa pomežikavanje s socijalno demokracijo in zabavljanje čez sedanjo družbo, v katerej se vendar počutijo tako dobro, v katerej so lepo okrogli postali sami in njihovi mošnjički. Individualistični nazori, katere uči liberalizem in katerih se ti gospodje, če prav še tako gostobesedno govorijo o socijalnej bedi, držijo krčevito v praktičnem življenju, ti nazori so zakrivali sedanje slabo, da obupno stanje družbe. Ako nam očita dolenjski člankar, da pripravljamo anarhizem, nas to očitje ne more spraviti iz ravnotežja, saj so on in njegovi somišljeniki podobni Gracchom, tožčim o upor.

Očita se nam, in dolenjski »Narodov« dopisnik povdarja to ob vsaki priliki, da smo bojoviti in da napadamo osebe. Ako branimo svoje prepričanje, kedar je kedorkoli napada in blati, imenujejo nas bojovite. Ta priimek nas torej ne boli. Slabo spričevalo za nas in trdnost našega prepričanja bi pač bilo, ko bi nas oni, kateri očitno hvalijo paganstvo in protestantizem ter širijo materializem, imenovali miroljubne. Kar se pa tiče družega očitjanja, da smo baje osební, bodi povedano, da se dotaknemo osebe, kedar to treba radi njenih načel. Ako kedo razlaga in širi kriva načela, potem se moramo dotakniti seveda tudi njega. Kriva načela ne rastejo po drevju, pač pa se porajajo v človeških glavah in torej je neizogibno, da pobijajoči kriva načela, pridemo v dotiko z osebo njega, ki jih širi. — Napadati osebo zaradi nje same, to nam ne pride na um. Tudi dolenjskega dopisnika »Narodovega« omenjamo v našem listu samo v toliko, v kolikor premleva v svojih člankih nazore, ki so značilni za liberalizem in njega boj proti veri. Ako moramo pri tem povdarjati, da pogreva omenjeni dopisnik same prastare liberalne fraze, katere so deloma celo liberalci drugih narodov že davno sami pokopali, deloma je vednost že davno dokazala njih praznoto, potem za to gotovo ne zadene krivda nas.

stari parlamentarci so resnih obrazov namigavali, da se v kratkem odloči in morda že te dni državni zbor zopet zaključi. Včeraj je državna kriza dosegla vrhunec, a nenadoma je levica prodrla iz zasedja ter svoje topove obrnila proti vladi in desnici. Bil je to korak v skrajni zadregi, v obupnosti, češ, morda se ustrašita vlada in desnica. Kaj vlada namerava in kako sodi, to nas sedaj ne briga, ker v tem trenutku desnici ni drugega preostajalo, nego da i ona pripravi svoje baterije ter pazljivo zasleduje gibanje nasprotnikovo. Gromelo je po zbornici, a bile so le sprednje straže, ki so poskušale razjasniti pozicijo in bojni načrt. Levičarji so nameravali iznenaditi in zbegati desnico ter nujno predlagali po baronu Schweglu, dr. Grossu in Daszynskemu, da nagodba z Ogersko pride takoj na dnevni red. Baron Schwegel in Daszynski sta ob enem zahtevala, da vlada pove, kaj je ukrenila z ogersko vlado za slučaj, da se nagodba ne reši parlamentarnim putem. Večina z odgovorom ni bila v zadregi. Baron Dipauli, vitez Jaworski in dr. Engel so kratko, a odločno v imenu svojih klubov izjavili, da hočejo in zahtevajo, naj se nagodba reši v parlamentu, ker le tako bi bilo mogoče zboljšati nagodbo ter pojasniti razne krivice v načrtu. V istem smislu je govoril tudi dr. Lueger. Jediní Wolf se je ustavljal ter po svoji navadi udrihal po levi, desni in vladi.

So pa mnogi, ki slutijo za temi nujnimi predlogi novo zvijačo. Trdijo namreč, da se je levica razven Wolfove skupine naveličala divje obstrukcije z deskami, piščalkami in pestmi in hoče spraviti nagodbo v razgovor, v ugodnem trenutku pa pričeti obstrukcijo in tako delati sitnosti desnici in vladi. A kdo more kritično zasledovati vse naklepe in sklepe? Vsestranska nezaupnost in živa domišljija slikata razne strahove. In da so strašili prazni strahovi, ako je sploh še mogoče komu verjeti, sta danes dokazala ministerski predsednik grof Thun in baron Schwegel. Grof Thun je namreč začetkom seje v daljšem govoru med vednim kričanjem posl. Wolfa in tovarišev izjavil, da tudi vlada želi, naj bi parlament rešil nagodbo z Ogersko. To je sedaj najnujnejša naloga, a je še mnogo drugih predlog, ki čakajo rešitve. Da pa se to zgodi, naj poneha obstrukcija. (Wolf, Iro, Türk in Schönerer se deró kakor sudanski derviši. Wolf zahteva besedo, a predsednik mu je ne dovoli.)

Nato baron Schwegel obširno utemeljuje nujnost svojega predloga, naj pride nagodba takoj na dnevni red, ter izjavlja, da je njegova stranka to predlagala brez vseh skritih namenov in le s to željo, da parlament reši nagodbo, ki je za državo v mnogem oziru velike važnosti. On meni seveda, da so mnoge pritožbe proti dosedanji nagodbi pretirane. To more pač govoriti baron Schwegel, ki ima vedno in povsod le veliko industrijo pred očmi, dasi ni njen zastopnik v zbornici, in ponavljati »Slov. Narod«, ki sanja o bodoči industriji na Slovenskem. No, nagodba se ne tiče le

industrije, gotovo v isti meri tudi poljedelstva in denarnega kredita. A ravno za svoje poljedelstvo in denarni kredit so Mažari v skrajni meri izrabljali nagodbo na škodo najširših krogov v Avstriji.

Baron Schwegel pa se je koncem govora pokazal v čudni luči. Dolgo in široko je v raznih variacijah in tonovih opisaval važnost ogerske nagodbe za celo državo v obče in vsako polovico posebe. Konečno pa je pozivljaj in rotil vlado, da varuje ta paladij države in vse stori, da omogoči parlamentarno delo. Mi le vprašamo barona Schwegla: Ako je on res prepričan — in o tem niti najmanj ne dvomimo — o nujni potrebi trdne nagodbe z Ogersko, ako je prepričan, da od nagodbe odvisi ugled, da, obstanek države, zakaj pa je on doslej s svojimi tovariši vsaj moralno podpiral ostalo levico s političnimi norci vred, kakoršni sedé v zadnji klopi za njim? Zakaj ni že minolo leto povzdignil svojega glasu v nemškem taboru? Zakaj ni že minolo leto nujno zahteval, da brez odloga nagodba pride na dnevni red? Vsa desnica bi bila kot jeden mož glasovala za njegov predlog. Torej naj se sam trka na prsi: Tudi jaz sem grešil — z ostalo levico! Tako postopanje se samo obsoja. Toda veseli nas vsaj to, da je tudi baron Schwegel implicate priznal budalost divje obstrukcije in nehoté tudi dejstvo, da so v Avstriji še važnejša vprašanja, nego jezikovne naredbe. Škoda le, da Nemci prepozno uvidevajo svojo politično vratolomnost. Naravnost čudno pa je, da baron Schwegel posnema Košuta, zahtevajoč namreč, da vlada pove, kaj se je dogovorila z Ogersko. Grof Thun mu je takoj dobro in pikro odgovoril: baron Schwegel bi bil mogel že minolo leto isto nasvetovati, kar je včeraj storil s svojim predlogom. Glede dogovora z ogersko vlado pa je dostavil: Dogovor je ta, da naj parlamenta doženeta nagodbo. Ako pa se to ne zgodi, potem si avstrijska vlada ne more drugače pomagati, nego s § 14. Torej čas je še, a skrajni čas, da se v zbornici prične resno in redno delo. Grof Thun je s svojim govorom naredil vtis, da resno misli in odkrito govori.

Govorili so še Daszynski, dr. Gross in dr. Lueger in se večinoma pečali le z odgovorom grofa Thuna. Konečno dr. Höchenburger predlaga duhovito glasovanje po imenih o nujnosti predloga barona Schwegla, da naj namreč vlada pojasni svoje dogovore z ogersko vlado glede nagodbe. Ker je bila že precej pozna ura, odstranilo se je bilo že več poslancev, in tako je desnica s 162 proti 172 glasovom ostala v manjšini. Sicer nujnost ni obveljala, ker treba dvetretjinske večine, a moralen poraz je le bil za desnico, zato so levičarji veselja skakali in kričali. A meritorni del predloga, da nagodba takoj pride na dnevni red, je obveljal soglasno. Prihodnja seja je v ponedeljek.

Včeraj in danes so poslanci predložili že nebroj interpelacij, nujnih in navadnih predlogov.

Tako so poslanec dr. Gregorčič in tovariši interpelovali pravosodnega ministra zaradi zadnje italijanske obravnave proti »Soči«, dr. Ferjančič in vsi tovariši zaradi znanega sklepa graškega nadsodišča proti slovenskim razpravam in najnovejšega odloka povodom razpisa notarskega mesta v Logatecu, da se morajo razpisi objavljati v nemškem kot jeziku notranje službe. Ob jednem so vložili predlog za slovensko nadsodišče v Ljubljani. Poslanec dr. Gregorec in tovariši interpelujejo zaradi raznih imenovanj nemških uradnikov za slovenske okraje, poslanec Žičkar zaradi samonemskega cesarjevega manifesta v Celju in Mariboru in zaradi nemških poštних uradnikov. Zadnja interpelacija se glasi: C. kr. poštno ravnateljstvo v Gradcu ima navado, da slovenščine zmožne poštne uradnike pošilja mej Nemce na Gor. Štajersko, a nemške na Spodnje. S tem se ne ustreza ne službi, še manj pa slovenskemu prebivalstvu. Zato vprašajo slovenski poslanci trgovinskega ministra, ali hoče skrbeti za to, da bode poštno ravnateljstvo nameščalo med Slovenci in mešanim prebivalstvom le take poštne uradnike in odpravnike, ki so popolnem zmožni slovenskega jezika, oziroma slovenske uradnike puščalo v domovini.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Grof Thun o parlamentarnem delovanju. Včerajšnje sejo poslanske zbornice porabil je skoro sam ministerski predsednik s svojim dolgim govorom. Po prebranju novih vlog in izvolitvi kvotne deputacije, je povzel besedo grof Thun in je, neprestano moten od Schönererjancev, povedal nekako naslednje misli. Ko so dovršene ob otvoritvi državnega zbora potrebne formalnosti, dovolite mi, da vas dostojno pozdravim ter želim najboljšega uspeha. Pred vsem si moramo predočiti, kako in koliko dela nas čaka. Na delo nas silijo državne in ljudske potrebe. Vrvnati treba gospodarsko razmerje napram drugi državi polovici in s tem zagotoviti moč monarhije, ki sloni na jedinosti. V smislu ustave moramo sedaj zopet skleniti pogodbo in se varovati vsega, kar bi pripomoglo k ločitvi. V jedinosti je moč države in blagor narodov, v nasprotnem slučaju pogin obeh. Posebno bi trpela trgovina in obrt in tisoče delavnih rok bi si moralo iskati zaslužka izven ljubljene domovine. Interesi posamnika in cele monarhije silijo nas k parlamentarni razpravi o nagodbi. To delo pa mora biti resno, spremljati ga mora namen, da se izvrši in ne pokoplje. Večina se je, kakor vedno, pokazala voljno sodelovati, pa tudi v vrstah manjšine so nekatere stranke voljne posvetiti svoje moči nagodbi. Le jeden del se še noče ukloniti in namerava nadaljevati dosedanji boj. Toda ne samo nagodba čaka rešitve, marveč pred očmi moramo imeti tudi druge važne dolžnosti napram državi in prebivalstvu. — Parlament uživa sicer velike predprave, a ima vsled tega tudi velike dolž-

Makarjev sen.

V. G. Korolenko.

(Dalje.)

Jel se je hitro razpravljati. Odložil je kozuh in snel čapko z glave; takoj je začutil neko lahkoto, neko ugodnost, a ko je celo zagledal, da je zažarelo ogle v samovarju, tedaj se obrne k mlademu človeku in mu izlije čuvstva svojega srca:

»Jaz vaju ljubim! Resnično! — — — Tako vaju ljubim! — — Nobeno noč ne spim — — —«.

Tujec se obrne proti njemu in na licu se mu prikaže bridek nasmeh.

»A? Ti me ljubiš?« reče. »Kaj potrebuješ?« Makar je bil v zadregi.

»No, res je«, odgovori. »Pa, kako si to spoznal? Dobro. Izpijem prej malo čaja — že povem«.

Ko je dobil Makar čaj pred se, menil je, da je umestno, ako nadaljuje.

»Imate-li kaj pečenke? Jaz ljubim pečenko« — de.

»Ne«.

»No, nič ne de«, dejal je Makar v tolažljivem tonu, »pa drugič pojem. — Kaj ne?« povpraša »drugič, ne?«

»Dobro«.

Zdaj sta mu tujca dolgovala kos pečenke; Makar je dobro vedel, da mu tak dolg ne odide.

Za jedno uro je sedel zopet v svoje sani. Prodajal je pet voz sena kar naprej za primeroma ugodno ceno in dobil cel rubelj. Res je, da se je klal in rotil, da ne zapije tega denarja danes, ali on se je namenil, storiti to brez odloga! No kaj hočete? Ni mu bilo mogoče tega poželenja ukrotiti, žganje je preveč vabljivo, vest ga peče, a kaj — — — Niti na to ni več mislil, da ga čaka pijanega doma bridka kazen od strani prevarjene zveste soproge.

»Kam pa, Makar, kam?« zakričal je nekdo smeje, ko je videl, da je Makarjeva živalica mesto na desno krenila na levo naravnost proti tatarskim bivališčem.

»Oha-a! Oha-a! — Viš, ta prokleti konj! Kam me bode vlekel!« Jel je Makar kričati nad svojim konjičem, kakor da je ta kriv, nategnil vajeti, udaril ga nekolikokrat z njimi po hrbtu ter zavil v nasprotno stran.

Umni konjiček je ponižno zamahnil z repom, udano pretrpel krivične udarce ter popeljal svojega gospoda dalje v smeri, ki mu jo je ta pokazal. Skoro je zatihnilo škripljanje sanij za tatarskimi vrati.

Pri tatarskih vratih je stalo privezanih nekoliko konj z visokimi jakutskimi sedli.

V tesni izbi je bilo zaduhlo. Rezki, tobačji dim se je medlo kot oblak raztezaval tja do stropa.

Za mizami in po klopih so sedeli prišli Jakuti, na mizah so stale čašice z žganjem; nekoji so igrali karte. Lica so bila vsa potna in rudeča. Oči igralcev so pazljivo sledile kartam. Jeden je jemal denar iz žepa, jeden ga je spravljajl itd. V oglu na slami se je valjal pijan Jakut, posedal in peval brezkončno pesem. Divji, hripavi glasovi so mu prihajali iz grla, neprenehoma je momljajl, da je jutri veliki praznik, danes pa je on pijan.

Makar je oddal svoj denar, dali so mu steklenko žganja. Sunil jo je pod pazduho in odšel, ne da bi ga kdo opazil, v temen kot. Ondi si je nalival čašico za čašico in pil in pil. Žganje je bilo močno, dasi ga je bilo radi jutrajšnjega praznika več kot tri četrti same vode. Zato pa ni manjkalo tobačnega soka. Pri vsaki čašici je Makarju skoro sapo zaprlo, oči pa so mu rdeče zatekle.

Kmalu se je opijanal. Tudi on se je spustil na slamo, oklenil se z rokama kolen in položil na nje svojo težko glavo. Tudi iz njegovega grla so se pojavili tisti nelepi hripavi glasovi. Pel je, da je jutri velik praznik in da je zapil pet voz sena.

Med tem je postalo v izbi vedno bolj tesno. Dohajali so novi gosti Jakuti, hoteč moliti in piti tatarsko žganje. Gospodar je uvidel, da kmalu ne bo za vse prostora. Vstal je izza mize in se ozrl

nosti, ki niso končane z dognano nagodbo. Častito manjšino iskreno rotim, naj preneha z bojem, ki že le predolgo ovira vse naše javno delovanje. Izmej važnejih del omenim naj le nekatera. Drž. proračun z vsemi svojimi postavkami v blagor prebivalstva, zakonska osnova za zboljšanje plač državnih služabnikov, novi sladkorni davek, s katerim naj se pokrijejo večji stroški pri vravnavi plač državnih funkcionarjev, na rešitev pristojbinskega zakona čaka naš kmečki stan že zelo dolgo, trgovinska pogodba z Japonom, železniški zakon, uravnava Donave. Iz navedenih vzgledov, ki bi jih pa še lahko zdatno spopolnil, uvidi visoka zbornica, koliko dela nas čaka. Razprava o nagodbi bo pokazala, ali imate resno voljo, oživiti parlamentarni stroj. Vlada je jedina s čestito večino v želji, da se na celi črti prične z resnim delom in doseže popoln uspeh. Prosim visoko zbornico, naj prične v prvi vrsti z razpravo o nagodbenih predlogah in potem o onih predlogah, ki so najnujnejše z ozirom na državno in ljudsko korist. — Po teh besedah, katerim je desnica burno pritrdjevala, je dobil besedo posl. baron Schwegel, da je utemeljil svoj nujni predlog in vprašal vlado, ali res misli izvesti nagodbo s pomočjo § 14. — Odgovarjal mu je takoj ministerski predsednik grof Thun. Minister pravi, da mu ni mogoče podati pojasnil, dovolj je, ako omenja, kako potrebno je prvo branje nagodbe. Sedanje razmerje mej obema državnima polovicama je tako, kakoršno se je začasno moralo skleniti s pomočjo § 14. Zakaj se je moralo tako zgoditi? Samo vsled tega, ker minulo leto nagodbeni provizorij ni prišel v razpravo. Konstatujem nadalje le, da je bil ta vladni korak nujna posledica nenormalnih razmer v zbornici. Na vprašanje, kaj se je vlada dogovarjala z ogersko vlado, pojasni minister sledeče: Dogovori z vlado obstoje v tem, kako naj bi se nagodba dognala parlamentarnim putem. Ako bodo torej gospodje ljudski zastopniki vseskozi pokazali dobro voljo, zgodilo se bo to rednim pravnim putem. Kaj se pa zgodi, ako zbornica ne reši svoje naloge, sedaj ne maram razcdeti in tudi ni nikake parlamentarne določbe, ki bi me silila odgovoriti na to vprašanje. Usoda nagodbe je v rokah zbornice. Na vas je, ali pride vlada v neprijetni položaj ali ne. — To nekako je smisel govora ministerskega predsednika, s katerim je zapretel poslancem, ako ne store svoje dolžnosti. Desnica je govorniku čestitala, levičarji, posebno Schönerer, Wolf in Iro pa so neprestano motili govornika s svojimi jezikovnimi naredbami.

Poslanska zbornica ima svojo prihodnjo sejo v ponedeljek. Na dnevnem redu je prvo branje nagodbenih predlog. Oglašeni je že nad 40 govornikov in sicer vsi proti vladnim predlogam. O levičarjih je dosedaj samo znano, da bodo v vseh svojih govorih pozivljali zbornico, naj kratkoma odkloni vladni načrt nagodbe, vendar je pa tudi mogoče, da preprečijo sploh vso razpravo. O Schönererjancih je itak znano, da bodo rogovili, kolikor se bo dalo, ni pa še gotovo, ali se jim pridružijo tudi ostali, vsled zadnjega

Thunovega govora na Schweglovo vprašanje razjarjeni levičarji. Kakor so dosedaj pri njih igrale glavno vlogo jezikovne naredbe, tako bodo povodom nagodbene razprave neprestano zahtevali, naj vlada razodene tajni dogovor z ogersko vlado. In v tem bodo jedine vse levičarske stranke.

Baron Banffy o kvoti. V včerajšnji seji poslanske zbornice vprašal je poslanec grof Apponyi ministerskega predsednika, kako je mogoče, da je avstrijska vlada govorila o povišanju ogerske kvote, in ali je res, da sta vladi tudi že določili kvotno razmerje. — Na to je baron Banffy takoj odgovoril ter dejal, da glede povišanja ogerske kvote ne obstaja mej vladama prav noben dogovor. Razgovor se je vršil le o nagodbenih predlogah, ki so se popolno jednake predložile obema parlamentoma. Utemeljevalna poročila pa je izgotovila vsaka vlada za se in ako je grof Thun govoril o povišanju ogerske kvote, je to le njegovo osebno mnenje. Ogerska vlada, pravi nadalje minister, vztraja še nadalje na stališču, da je rešitev kvotnega vprašanja izključna pravica kvotnih deputacij. Vsled tega se je vlada tako podvzela ter dosegla, da se kvotni deputaciji snideta že prihodnji teden. — Ta vladna izjava je vzbudila v vseh krogih veliko pozornost.

Zadnja beseda glede krečanskega vprašanja. Sredi tekočega tedna izrekle so znane štiri velesile zopet jedenkrat energično »zadnjo besedo«, doposlale so namreč turškemu sultanu ultimatum v novi in kakor zatrjujejo, poslednji izdaji. S tem odločnim korakom hočejo na mah doseči, da turška vlada odpokliče s Krete vse svoje uradnike in vojake ter pritrdi zahtevam velesil glede bodoče uprave na tem sedaj že popolno opustošenem otoku. S tem pismom se bolnik ob Bosporu in njegova vlada že zabavata, toda motili bi se, ako bi sodili, da premišluje sultan, kako bi preje ustregel opravičenim zahtevam evropskih velesil. S svojimi ministri posvetuje se samo o tem, kako bi brez vsake škode zopet utemeljil svoj običajni »non possumus«. Na uresničenje zahtev sultanova vlada niti toliko ne misli, kakor velesile same. Prepričani smemo biti, da sultana bolj muči skrb, kako bi dostojno vsprejel cesarja Viljema, ki ga poseti sredi tega meseca v njegovi rezidenci, kakor pa ta »malenkost«. Da bo toraj odgovor na »zadnjo besedo« povsem jednostaven, so deloma še najbolj prepričani Angleži, ki vsaj z daleka že računajo s tem dejstvom in hočejo v tem slučaju nasvetovati, naj se kar s silo preženo turški uradniki in vojaki. Pričakujejo, da jih bodo v tej misli podpirali tudi Italijani, le od ruske in francoske strani ne pričakujejo posebne pomoči. V takem položaju toraj zopet ni pričakovati tistih energičnih dejanj, ki se napovedujejo, odkar se vleče po svetovni zgodovini nesrečno krečansko vprašanje.

Kriza na Kitajskem je še vedno zakrita v neko skrivnostno temo. Iz zasebnih poročil iz Tientsina je posneti, da je cesar povzročil krizo s tem, ker je izdal oklic, s katerim se uvaja evropska noša in v katerem se Kitajcem naroča, naj odstranijo cefe. Tega cesarica vdova ni mogla

prenesti in z jednako starokopitnim Li-Hung-Čangom sta se uprla tej cesarjevi nakani. Neki Anglež, ki je dalje časa bival na Kitajskem, pripoveduje, da so to spremembo v vladarstvu pričakovali dalje časa, kajti stara konservativna stranka na Kitajskem odbija najodločnejše vse, kar bi moglo svojedobno škoditi njenim predpravicam in kar bi dišalo po inozemskem vmešavanju. Značilno je posebno, da se je zgodil ta preobrat ravno v času, ko je hotel cesar po nasvetu pruskega princa Henrika obiskati Tientsin in nekatera druga obmorska mesta, česar še ni storil pred njim noben vladar. To »nečudenost« sta seveda morala preprečiti cesarica in njen pribočnik, računajoč na gotovo pomoč iz Rusije. Kar je na krmilu cesarica vdova, je to že tretji jednak dogodek in vedno je poprej nagloma umrl mladi cesar. Sedaj se morda kaj tacega sicer še ni zgodilo, vendar pa se je cesarju moralo nekaj pripetiti, ker poročila še vedno javljajo o njegovi nevarni bolezni.

Razgled po slovanskem svetu.

Macedonija. — Glas roba.

S tem naslovom je napisal Georgij Kapčev 31 strani broječo brošuro, v kateri popisuje grozne razmere v Macedoniji, politične struje njenih prebivalcev in krvolokov in odpira pogled v bodočo politiko.

Vsa macedonska zemlja — ta od prirode tako lepo okrašeni raj — je opustošena in oropana. Dokaz temu so zlasti porušene selske koče, v katerih životarijo lačna in izmučena človeška bitja upalega lica in objokanih očij.

V bitolskem vilajetu umirajo stotine ljudi glada na leto.

Vsako leto ropa po Macedoniji čez tri sto razbojniških čet, da grabijo, palijo, rušijo, moré. Najhujši vodje teh krvnikov so: Hasan, Čaus, Rasim, Zulko, Karabadžak i. dr.

Vsako leto se zgodi do šest tisoč umorov, včasih naenkrat po sto. V tej laži evropski državi — v barbarski Turčiji — pravosodja ni. Uradništvo je demoralizovano. Policija sodeluje pri zlodejestvih in nasilstvih, katere delajo razne sodrge, od vlade podpirane. O prosveti ni da bi govorili, razven o oni, katero si dela Turčin sam iz svojega korana. Turčija gospoduje raji samo s silo nožev in zločinov. V imenu sultana Hamida se na nečloveški način dela po načelu: divide et impera — razkosajmo Macedonce še med sabo versko in politično, množimo med njimi stranke, da bo raja še bolj voljno uklanjala vrat turškemu jarmu! Kristijani živé zato, da se iztrebijo. Evo dokaza: 200.000 Armencev je bilo poklanih na izrečno zapoved carigrskega sultana in vrženih v morje l. 1895. L. 1897. so pomorili v Vinici v Macedoniji 500 ljudi. Ječe so prenapolnjene z nedolžnimi žrtvami. Na stotine je zaprtih v skopski, litolski, adanski (Mala Azija), carigraski ječi, a mnogo teh nesrečnežev niti ne ve, zakaj jih je turški orožnik tiral v zapor.

Gladstone je imenoval sultana velikega morilca. Res treba bi bilo, da se razdere ta gnjili državni nestvor in na njegovih razvalinah osnuje krščanska, kulturna država.

Politične propagande v Macedoniji so sedaj tele: Bolgarska, srbska, grška in deloma rumunska; a verske: Unijatska, protestantska in pravoslavna. Politična bodočnost Macedonije je na strani Bolgarov, ker teh je okoli 1.300.000. (Vsa Macedonija broji 2.500.000 prebiv.; Turkov je 700.000, Grkov 200.000, ostali so Rumuni, Kucovlasi, Albanci, židje, cigani in drugih narodnosti). — O teh strankah prihodnjič več.

Cerkveni letopis.

Cerkvenim predstojnikom v pomislek.

I. Vinum de vite.

Vže 20 let biva v vinorodnem okraju, tako piše nemški župnik v letošnjem »Correspondenz-Blatt«, šte. 12., in bistrim očesom zasledujem ravnanje in delovanje vinskih producentov in trgovcev, in prišel sem do prepričanja, da je ponarejanje vina nastalo tako splošno, da trgovec s pristnimi vini niti vzdržavati ne more konkurence s trgovci, ki prodajajo ponarejeno vino; kajti vino je lahko lepo, svetlo, je zdravo in prijetnega okusa, a vendar nij pristno, nij »vinum

po sobi. Pogleda tudi v temni kot, Jakuta in Makarja vidi ondi.

Pride k Jakutu, zgrabi ga za ovratnik in ga prevrne iz izbe. Nato se približa Makarju. Njemu kot domačinu je izkazal Tatarin večjo čast. Odprl je vrata na široko in revežu tako brco prizadel, da je Makar kar poletel iz izbe in padel z nosom naravnost v velik kup snega.

Težko je povedati, je li bil Makar užaljen od takega početja.

Začutil je samo da je v njegovih rokavih sneg, na licu sneg, povsod sneg. Naposled se je vendar pobral iz snežnega kupa in se primajal do svojega lisca.

Luna je vsplavala že visoko. Veliki medved je že začel obračati svoj rep navzdol. Postajalo je vedno bolj mraz. Na severu so se pojavljale izza temnega polokroglega neba medle ognjene plaze začenjajočega se severnega sija.

Lisec je takoj spoznal položaj svojega gospodarja in ga zatorej razumno in počasi peljal proti domu. Makar je sedel na saneh, zibal se in pel svojo pesem. Pel je, da je zapil pet vozov sena in da ga bode stara tepla. Hripavi glasovi, ki so uhajali iz njegovega grla, so tako žalobno in pretresljivo odmevali v večerni čas, da je postalo

tujcu, ki je baš na svojo kočo zlezel, da bi pokrtil odprtino dimnika, še težje pri srcu. Med tem je lisec privlekel sani na holmec, odkoder se je videlo na vse strani. Snegovi so jarko blesteli, po njih se je prelival lunin svit. Včasih se je jel lunin svit kar topiti, snegovi so potemneli in v tem trenutku se je razlil črez osnežno plan čarobni odsvit severnega sija, hipoma so se snežni holmi in lesovi približali in hipoma oddaljili. Makar je dobro videl ravno pod gozdom snežno plešo Jamalaškega holma, za katerim si je nastavil v gozdu pasti za vsakoršne gozdne živali in ptice.

To je premenilo njegove misli. Zapel je, da se je v njegovo past vjela lisica. Jutri proda kožo in stara ga ne bode tepla.

Po hladnem vzduhu se je razlegnil prvi glas zvona, ko je Makar vstopil v izbo. Najprvo je naznanil svoji stari, da se je v njegovo past vjela lisica. Popolnoma je pozabil, da njegova soproga ni bila z njim vred žganja, in bil je silno zadavljen, ko ga je ona ne oziraje se na radostno vest, strahovito suvala z nogo. Ko se je on nato zavali na posteljo, jela ga je obdelavati po hrbtu. Nad Čalganom se je daleč daleč na okoli razlilo slovesno, praznično zvonjenje — — —

(Konec sledi.)

de vite«. Da se dandanes fabricira vino, ki je »analysenfest« in se od naravnega vina nikakor ločiti ne more, no to je itak splošno znano.

Nikakor ne pretiravam, tako piše navedeni župnik, da je mnogo sv. maš neveljavnih, ker cerkveni predstojniki v svoji preveliki zaupljivosti in morebiti v svoji nebrižnosti dobivajo od navadnih vinskih trgovcev ponarejeno vino za sv. maše.

Se li tudi v naših slovenskih in sosednih vinorodnih krajih prodaja in kupuje ponarejeno vino?

Faktum je, da se je lansko leto v Gorici tolika množina sladkorja kupovala za pomnoženje vina, da je zmanjkovalo te robe zadevnim prodajalcem in odjemalcem niti postreči niso mogle. Faktum je, da se je o letošnji trgatvi telegrafično naznanilo trgovcem, da je sladkor popolnoma pošel in da morajo čakati nove pošiljatve.

Z ozirom na zgoraj navedene razmere piše Ss. Eucharistia v 9. listu t. l.: Silno veliko odgovornost imajo dandanes cerkveni predstojniki pri nakupovanju mašnega vina. Kaj pomaga snažno mašno perilo, krasna mašna obleka, dragoceni kelihi i. t. d. mašnik pa nima garancije, da izvršuje presv. zakrament. Zanesti more in sme se mašnik, da resnično daritev opravi, le tedaj, da rabi pri najsv. daritvi »vinum de vite« in »panem triticeum«. Cerkevni predstojniki ne smejo kupovati niti od krčmarjev niti od navadnih vinskih trgovcev mašnega vina. Naj bo krčmar ali trgovec še tako pošten in vesten mož, garancije vendar dati ne more, da je vino njegovo naravno, da je »vinum de vite«.

Z dobro vestjo more se dobivati mašno vino le od vestnega producenta, kateri osebno nadzoruje vsa dela o trgatvi, v kipelni in v vinski kletvi, kateri je pa tudi zaprisežen od svojega škofa in pooblaščen za prodajo mašnega vina.

Brez dvoma je vino, kupljeno od duhovnika-producenta, ali od duhovnika, ki dobiva v biro suho grozdje in doma napravlja vino, zanesljivo naravno vino in se sme rabiti za svete maše. Nikakor pa ni gotovo, da bi bilo vino v biro dobljeno, popolnoma pristno vino, kajti prav lahko se zgodi, da ta ali oni mesto naravnega vina nalije pravcat petiot, kar se je večkrat že pripetilo.

Vinarska zadruga vipavska ima poseben oddelek za garantovano mašno vino. Ona nakupi za drag denar najfinejši grozdje in iz tega grozdja napravlja pod nadzorstvom dekanu vipavskega mašno vino. Ker je to vino vedno pod nadzorstvom dekanovim in se hrani v njegovi kleti, sme se vsakdo popolnoma zanesti, da je mašno vino vipavske vinarske zadruge v resnici naravno vino, da je vinum de vite.

Radi tega priporoča škofijski list v 2. številki leta 1896 vipavsko vinarsko zadrugo najtopleje vsem cerkvenim predstojnikom, ki želé zanesljivo mašno vino.

II. Panis triticeus.

Nahaja se mnogo župnikov v mestih in na deželi, ki so primorani kupovati moko za svoje hišne potrebe in za oblate od trgovcev. Ker pa se v sedanjih časih »splošnega napredka« tudi v moko devajo drugovrstne primesi, bilo bi marsikateremu župniku ustrezno, ako bi po zgledu vinarske zadruge vipavske kak podjetnik, oziroma kaka zadruga pričela trgovino z zanesljivo pšenično moko, katera bi se z dobro vestjo rabiti mogla pri napravi oblatov.

Tedenski koledar.

Nedelja, 2. oktobra: 18. pobink. Rožnovenska, evang.: Jezus ozdravi mrtvoudnega. Mat. 9. — Ponedeljek, 3. okt.: Kandid m. — Torek, 4. okt.: Frančišek Seraf. — Sreda, 5. okt.: Placid in tov. mm. — Četrtek, 6. okt.: Brunon sp. — Petek, 7. okt.: Marcij p. sp. — Sobota, 8. okt.: Brigita vd. — Solnce izide 5. okt. ob 6. uri 10 min., zaide pa ob 5. uri 27 min. — Lunin spremin: Zadnji krajec 7. oktobra ob 7. uri 3 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo 2. oktobra v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša sv. Cecilije, zložil Adolf Kaim, graduale in offertorium A. Foerster. — V torek 4. okt. (sv. Frančiška Serafina) je v stolni cerkvi v proslavo godu Nj. Veličanstva našega cesarja ob 10. uri pontifikalna maša: Instrumen-

talno mašo št. 6. je zložil V. E. Horák, graduale in offertorium A. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in honorem st. Caeciliae zl. J. B. Benz, graduale Foersterjev, offertorij Trepalov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. oktobra.

(O položaju.) Danes so nam došli listi »Domovina«, »Mir« in »Soča«, ki se izrekajo o našem političnem položaju. »Domovina« piše: Reči moramo, da nas je možati sklep katol. narodne stranke v resnici razveselil, da morajo Slovenci in sploh Jugoslavlani iz večine. Resni so časi, preresen je položaj in mi upamo trdno, da bode zdrava misel katoliško narodnih poslancev na Kranjskem rodila za narod najboljših sadov. Seveda prepuščamo tu vse odločevanje in vso odgovornost našim gg. poslancem, ker zato smo jih ravno volili, a odločuje naj celokupnost, ne posameznik! — »Mir« pravi, da so pravo pogodili katoliško-narodni poslanci kranjski in zaupni možje s svojo sklenjeno izjavo. »Soča« piše, da imamo res mnogo vzroka obrniti hrbet vladi ter jej ne več tlačaniti, kajti vlada z vsem aparatom dela proti nam. Vendar ne vemo, če bi bilo pametno udati se kranjskim klerikalcem ter v sedanjem položaju izstopiti iz večine ter tirati nasproti vladi opozicijo, čeprav je kakor rečeno za to dovolj vzrokov. Resnost položaja zahteva dokaj previdnosti in zato bo menda za sedaj še bolje, če ne izstopijo iz večine. — »Edinost« objavlja v sinočni številki članek, v katerem presoja političen položaj Slovencev po sklenjeni izjavi, podobno v tem smislu, kakor mi danes v uvodnem članku.

(Blamaža.) »Narod« ostane v poročilih o zadnji politični akciji nizkoten in strankarsk do konca. Ker je bil predlog dr. Krekova odklonjen, pravi, da je klerikalna stranka doživela prav izdatno blamažo. O blamažah naj bi »Narod« v tej zadevi najraje molčal, kajti njegovo nedosledno, strankarsko, nizkotno postopanje v tej zadevi je gotovo največja blamaža za resen list.

(Z Dunaja) smo prejeli včeraj že po sklepu lista brzojavko, ki nam javlja, da naše poročilo glede glasovanja o predlogu dr. Laginje ni bilo točno, da sta poslanca dr. Krek in Pogačnik glasovala proti predlogu dr. Laginje.

(Javno predavanje) bode priredila »Slovenska krščansko-socijalna zveza« prihodnji četrtek ob 1/8. uri zvečer v »Katoliškem Domu«. Potem se bodo vrstila predavanja vsakih 14 dni.

(Nadzorovanje kmetijsko-kemičnega preskušališča.) V torek 27. septembra je pregledal dvorni svetnik v c. kr. ministerstvu kmetijstva, profesor dr. E. Meissl, natanko kemično preskušališče ter se je o vredbi tega znanstvenega zavoda jako pohvalno izrekel. Kemično preskušališče stoji kot državno subvencioniran zavod pod nadzorstvom c. kr. ministerstva kmetijstva.

(Za gimnazijsko kapelo v Kranju) so darovali p. n. dobrotniki: g. Fr. Porenta, župnik v Križah, 5 gl.; g. Janez Tavčar, župnik v Lešah, 2 gl.; odličan gospod svetnega stanu v Kranju tretjič 50 gl. — Bog stotero povrni!

(Razstava Germovih slik.) Ker se je zadnje dni pokazalo mej občinstvom nekoliko živahneje zanimanje, podaljšala se je razstava Germovih slik v Rudolfinumu še za nekaj časa. Nadejati se je, da si jo sedaj ogledajo vsaj še tisti, ki so imeli namen za to, pa so predolgo odlašali. Zadnji dan se bode naznanil po časopisih.

(Shod avstrijskih zdravniških zbornic) bode 10. oktobra v Lvovu. Kranjsko zdravniško zbornico bode zastopal primarij g. dr. V. Gregorič.

(Za učiteljice.) Poroča se nam: Deželna vlada za Kranjsko je potrdila pravila »Jubil. podpornega in hranilnega društva učiteljic za Kranjsko, Primorsko, južni Štajer in Koroško«. Vabijo se toraj učiteljice slovenskih pokrajin, da vstopijo v društvo, ki jim ne bode prinašalo le materijelne koristi, temveč ima tudi namen, povzdigniti ugled njih — do sedaj še mnogokrat premalo čislane stanu. Z združenimi močmi!

(Na Primskovem pri Kranju) bo blagoslovljeno novo šolsko poslopje v četrtek dne 6. oktobra. Začetek ob 8. uri.

(Tifus.) V Gorenji vasi, Dolenji Dobravi in na Trati nad Škofjo Loko je zadnji čas zbolelo 18 oseb za tifusom. Vzrok je ponesnažena pitna voda.

V občinah Predoslje, Vokle, st. Jur je še bolnih na tifusu 26.

(V Zatičino) so v torek 27. septembra došli sledeči prečastiti gospodje cistercijani: o. Gerard Maier, o. Meinrad Helbling, o. Gabriel Rüttimann, o. Kolumban Hehl, o. Dominik Oberfrank, o. Lavrencij Goepel in o. Krištof Sonntag. Razven tega sta došla dva kandidata in šest bratov-konverzov. — Slovesno otvorjenje samostana je v torek dne 4. t. m. okoli 1/2 10. ure dopoldne s slovesnim sprevedom v cerkev. Potem sledi pridiga in pontifikalna sv. maša. Duhovniki, ki se slovesnosti udeležijo, pridejo naj, ako mogoče, v talarjih.

(Iz voznega reda južne železnice.) Z današnjim dnevom uveljavljeni vozni red južne železnice za zimsko dobo do 1. maja ne kaže na progi Dunaj-Trst nikakih znatnih sprememb. Iz Ljubljane odhajajo ter prihajajo v Ljubljano vlaki tudi nadalje po istem redu, kakor do sedaj.

(Zavod svetega Nikolaja v Trstu.) Včeraj smo med društvenimi poročili objavili tudi poročilo prvega občnega zbora tega novega društva. Zdi se nam potrebno, še posebno opozarjati nanje. Kolikim nevarnostim so izpostavljena dekleta v velikih mestih, zlasti v Trstu, ki je kot morsko trgovinsko mesto še posebno nevaren, ne glede na to, da je tamošnje lahonsko prebivalstvo po svoji razdivjanosti ognjišče nenravnosti. Večinoma pridejo služiti kmečka slovenska dekleta, ki nimajo sredstev, da bi se ustavljala bedi, ampak morajo služiti denar, kjer ga dobe. Ne le nesrečne žrtve same trpé zaradi tega, ampak tudi občine, ki dobivajo nezaželjena in nepričakovana bremena. Požrtvovalne gospe so z ustanovo društva v varstvo mladenk pokazale svoje plemenito, krščansko srce. Slovenskemu občinstvu pa bodi to društvo najsrčneje priporočeno v podporo. Pomagaj sveti Nikolaj!

(Izgrezniki na puljski galeriji — oproščeni.) Banditska jata na galeriji puljske zbornice, nad katero se je zgrajal ves zares omikani svet, bila je te dni v Rovinju oproščena vsake kazni. Komentara k temu ni treba, pač pa ima »Piccolo« prav, ki meni, da morajo Italijani soglasno z Nemci delati proti slovanski propagandi.

(Nov c. kr. poštni ravnatelj v Trstu) bode na mesto odišlega viteza Pokornega došel c. kr. poštni ravnatelj v Gradcu, dr. Felicetti. Kakšen bode novi ravnatelj, ne vemo, predobro znan pa nam je bil njegov prednik. Oba ravnatelja sta menjala za ravnateljski mesti in videlo se bode, ako se v bodoče uresniči pri njima rek: Svoji k svojim!

(Kinematograf — Lumiere.) Danes v soboto ob 5., 6., 7. in 8. uri zvečer se vrše navadne predstave s kinematografom Lumiere. — Jutri bodo predstave ob 10., 11. in 12. uri dopoldne in ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri zvečer. V ponedeljek je zadnji dan sedanjega zanimivega vspeveda.

(Mea culpa . . .) »L'Amico« se je pregrešil proti »Naši Slogi« z obrekovanjem poštenja. Na to je bil »L'Amico« tožen. Stvar je končala s tem, da se je moral ugledni tržaški katolik spokorjeno približati »Naši Slogi« in trkaje se na prsi prositi odpuščanja. Tako daleč zavede včasih preiskra blebetavost.

(Šolske takse v Istri.) Deželni odbor v Počreču je razposlal na vse občine v Istri neke okrožnice, v katerih naznanja, da so odpuščene šolske takse za l. 1897—98 I. tečaj in tako tudi za drugi tečaj tega šolskega leta. Za I. tečaj 1898—99 pa da so znižane takse na tretjino t. j. 2 gl. Vpraša se, ali so sploh potrebne te šolske takse in ali je člo v e š k o terjati iste od ljudstva, ki nima niti šol, niti kaj jesti?

(Zlata verižica) je bila najdena v uršulinski cerkvi. Lastnik naj se oglasi v tamošnji zakristiji.

(Ljubljana) je te dni vsled deževja narasla za 1:30 m. nad normalom.

(Prodaja mineralne vode v Rumuniji.) C. kr. trgovinsko ministerstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici, da je kraljeva rumunska vlada ukazala, da morajo biti prošnje za dovolitev prodaje inozemskih mineralnih vod v Rumuniji opremljene z analizijskim spričevalom kakega zapriseženega rumunskega kemika, če se hoče, da se bo rumunsko notranje ministerstvo, na katero naj se prošnje naslavljajo, na nje oziralo. Stekle-
nic za poskušnjo ni treba vpošiljati.

(Militarizem.) »Revue des revues« prinaša zanimivo razpravo o današnjem militarizmu. Na celi

zemlji je 5.250.000 rednih vojakov; v slučaju vojske, ko bi morali vstopiti rezervisti, štela bi vsa armada 44.250.000 mož. Ako bi morali pobiti vse druge prebivalce, prišlo bi na vsakoga 32 oseb. Gosto postavljeni v jedni vrsti bi obkolili celo zemljo na ravniku. Jedini strel iz vseh pušk bi veljal 2½ mil. frankov. Kdor bi hotel vse te čete pregledati z vlaka, moral bi le-ta voziti z največjo hitrostjo brez ustavljanja 70 dni. — Imena vseh vojakov bi moral časopis »Times« prinašati 3½ leta dan za dnevom. V Rusiji plača vsak občan za vojno 6 frankov, v Nemčiji 13, na Laškem 9, na Avstrijskem 10, na Francoskem 18½ franka. V Evropi je vsaki peti mož vojak.

(Dragocena opomba.) Prodajalec na javni dražbi: Ta knjiga, gospóda, je posebno dragocena. Aleksander Humboldt, znani slavni učenjak, je na to knjigo lastnoročno napisal svojo opombo — (Nekdo takoj ponudi 100 gld.) — Prvič, drugič, tretjič, knjiga, gospod, je vaša! — Opomba Humboldtova ob robu: Ta knjiga ni vredna papirja, na katerem je natisnjena!

(Vojaška.) Narednik (k prostovoljcu, sinu pivovarnarja): Vi, pivovarnar debeluh, blagovolite umakniti svoj trebuh. V vojaški vrsti ni treba, da bi reklamo delali za svoje pivo!

(Vztrajen pri obrtu.) Kaj? Še zvečer ob sedmih berači ne daste miru? — Prosim, gospod, mi še le ob osmih sklenemo svoj obrt.

(Sejmi po Slovenskem od 3. do 8. oktobra.) Na Kranjskem: 3. v Novem Mestu, Kostanjevici, Litiji, pri Fari, na Jesenicah, v Gor. Logatcu, na Vidmu in St. Rupertu; 4. v Metliki in pri sv. Heleni; 5. v Motniku, Zagorju, Zdenški vasi in Šturju; 6. v Toplicah, Št. Petru na Notr.; 8. v Trzinu. — Na slov. Štajerskem: 3. v Arnužu, Konjicah, Dolu pri Hrastniku, pri sv. Urbanu pri Slivnici; 4. v Artičah in Žalcu; 5. na Ptujem; 8. v Poličanah in v Lavbeku. — Na Koroškem: 4. v Trebižu. — Na Primorskem: 3. v Hrpeljah in v Šmarju pri Kopru; 4. v Veroni (14 dni) in Basunu (4. do 14.); 6. v Gorici; 7. v Glmeoni in Padovi.

Društva.

(Pevsko društvo »Kranj«.) Pred kratkim se je v tem listu poročalo o ustanovitvi »Moškega pevskega društva »Kranj«. V dotičnem poročilu podal se je v kratkih potezah njegov program in opis o pevskih odnošajih v našem mestu. Na to poročilo podal je odbor »Narodne čitalnice v Kranju« nekako izjavo, v kateri poudarja, da se s tem poročilom čuti prizadetega. Ker se pa odbor moškega pevskega društva »Kranj« s prvim poročilom popolnoma strinja in ker se mu zdi potrebno, na poročilo odbora čitalnice nekaj točk pojasniti, odgovarjamo na kratko sledeče: V imenovanem dopisu odbora čitalnice podtikuje se našemu dopisu trditve, da smo imenovali čitalniški pevski zbor strankarskim, političnim in kdo ve kaj. Vse te trditve zavračamo kot neosnovane, katere nismo nikdar tako menili, kakor si jih imenovani odbor čitaje med vrstami razlaga, — razun trditve, da pevskim zborom pri društvih v Kranju sploh in toraj tudi pri čitalnici niso bila tla ugodna. To trditev pa vzdržujemo še danes, ker se je ravno zaradi tega pokazala potreba ustanoviti samostojno pevsko društvo. Priznavamo, da so se v čitalniški pevski zbor vabili in vsprejemali člani iz vseh stanov in tudi res da so bili pri tem zboru, poleg uradnikov, učiteljev in trg. pomočnikov: 2 mizarja, 2 brivca, 1 krojač, 1 knjigovez, 1 nadmlinar i. t. d. Toda 2 mizarja i. t. d. bili so le sprva pri Vašem zboru, nikakor pa ne proti koncu. Resnicoljubnemu odboru narodne čitalnice naj služi v pojasnilo, da so vsi pevski zbori, kolikokrat jih je narodna čitalnica sestavila, vedno obstojali tudi iz obrtnikov. Ker pa Vaše društvo tako stališče zavzema, na katerem se navađni obrtniški stan nikakor ne more vzdržati, je naravna posledica tega, da takim pevskim zborom tla niso bila ugodna. To, kar je v Kranju že vsakemu otročju znano, trdimo vsekakor, vse druge trditve pa odločno zavračamo, ker istih pisali nismo. Mi nismo toraj trdili, da je bil Vaš pevski zbor strankarski in političen, da si je bil lahko zaradi nas, v resnici pa se je reklo, da le novo »Moško pevsko društvo »Kranj« ni strankarsko in ne politično, to pa iz razloga, ker se je med časom, ko se je naše društvo snovalo, trdilo in se še trdi od nekaterih strani, mogoče tudi od Vaše, da se je ustanovilo pod uplji-vom Vam nasprotne stranke. V resnici se nam mora obuditi sum, da se taka domnevanja zamo-rejo roditi edino le vsled slabe vesti. O tem pa, za koliko je bil čitalnični mešan pevski zbor boljši od našega, priznavamo brez prepira do sedaj Vam prednost, o prihodnosti pa bomo še le sodili. Kedo je Vašemu zboru tla izmaknil, se tudi ne

bodemo pričekali, pač pa odgovarjamo, da nikdo drugi, ko nekateri izmed Vas. Sicer pa gospoda, vemo, da nam domači prepiri ne prinese nikakega haska. Nasprotno. Mi nismo dali povoda nikakim besedam, ampak govorili smo resnico in storili svojo dolžnost, pri nastopu društva v javnost načrtati njegov program, pota, po katerih naj v prihodnje koraka; posebno smo pa povdarjali to, da ni tako, kakor se je domnevalo in kar se še domneva. Znale so nam bile težkoče, s katerimi se nam je sedaj boriti, a ne strašimo se jih. Niti za ped ne odstopimo od svojega načela: s slovensko pesmijo bodriti narodno zavest, posebno med onimi slojevi, kateri so bili po krivdi naših voditeljev duševno najbolj zanemarjeni. — Edino to, — in kar se s tem strinja — to je naš program! Ne bi radi še dalje polemizovali tem potem o tej zadevi, ampak če Vam drago, — nam tudi.

Odbor »Moškega pevskega društva »Kranj«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 1. oktobra. Da je včeraj desnica pri glasovanju ostala za 10 glasov v manjšini, krivo je to, da je 88 poslancev manjkalo v zbornici, mej temi 18 Mladočehov. Češki listi se hudujejo nad temi poslanci ter jih pozivljejo, da odlože svoje mandate, ako ne mislijo spolnovati svojih poslaniških dolžnostij. Stvarno to glasovanje ne bo imelo nobenih posledic, ker zato treba dveh tretjin večine. Izvrševalni odbor desnice je poskrbel za to, da se taki škandali več ne bodo dogajali.

Dunaj, 1. oktobra. Današnja uradna »Wiener Zeitg.« objavlja potrjene zakone glede uravnave plač državnih uradnikov, profesorjev in učiteljev na državnih srednjih šolah, dalje zakone glede določitve dotacije katoliške in grško-katoliške duhovščine v Dalmaciji. Konečno objavlja uradni list cesarjevo pismo, s katerim se ministrom Kast, Kaizl, Baernreither in Jedrczeyovicz podeljuje čast tajnih svetnikov.

Dunaj, 1. okt. Vlada je zbornici izročila predloge proti kartelom v nespremenjeni obliki.

Dunaj, 1. oktobra. Trgovinskega ministra bo najbrže začasno namestoval sekcijski načelnik baron Weigelsperg ali pa minister za železnice Wittek. Govori se, da pozneje postane trgovinski minister kak član katol. ljudske stranke.

Črnovice, 1. oktobra. Z včerajšnjo volitvijo iz skupine veleposestva so zaključene deželno-zborske volitve v Bukovini. Deželni zbor obstoji sedaj iz 13 Rumunov, 6 Nemcev, 4 Rusinov, 4 Poljakov, 3 divjakov in vseučiliškega rektorja.

Heb, 1. oktobra. Nemški nacionalci so napravili velike poulične demonstracije proti nemško-liberalnim poslancem, ker se s Schönererijanci ne udeležujejo obstrukcije. Sikali in razgrajali so pred hišo liberalnega poslanca Schückerja.

Budimpešta, 1. oktobra. Obravnave v ogerski zbornici so preložene do 7. oktobra, ker hoče vlada vedeti, kako se razvijejo dogodki v avstrijskem parlamentu. Listi izrekajo svoje mnenje, da avstrijska zbornica ni zmožna za delo, da pa je glavno svojo nalogo, namreč volitev kvotne deputacije že izvršila.

Hamburg, 1. oktobra. Iz Berolina poročajo, da je vlada naznanila, da so se dogovori glede mejnarodne obravnave glede premij pri sladkorju razbile, ter da je Belgija, ki je vodila vso stvar, odklonila svojo udeležbo.

Rim, 1. oktobra. Po poročilu »Tribune« udeležita se tudi Francija in Anglija konference, ki se vrši posredovanjem Italije in na kateri se bo razpravljalo o korakih proti anarhistom. S tem je zagotovljena udeležba vseh velesil.

Bern, 1. oktobra. Zvezni svet je sklenil odzvati se povabilu ruskega carja na mirovno konferenco.

Madrid, 1. oktobra. Število španskih državljanov, ki bi radi ostavili Kubo in Portoriko, da ne bi prišli pod ameriško oblast,

cenijo na 200.000. — V Andaluziji je pripravljenih sedem bataljonov na odhod proti Filipinom, kjer je navstal nov upor.

London, 1. oktobra. »Standard« poroča iz Kandije: Edhem-paša je s 60 vojniki ostavil otok Kreto.

London, 1. oktobra. »Times« poroča iz Pekinga: Včeraj so usmrtili šest pristašev napredne stranke, ker so nameravali skovati zaroto proti cesarici vdovi.

Važno naznanilo. V vsaki hiši naj bi imeli najboljšo domače zdravilo dr. Rose-jev balzam za želodec in praško domače mazilo. Oboje je dobiti tudi v tukajšnjih lekarnah.

Hennebergova svila

od 45 kr. do gld. 14-65 meter — jedino prava, ako se naroči neposredno od mojih tovarn — črna, bela in barvena, — najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštnine in carine prosto na dom. — Vzorec obratno. — Dvojni pisмени porto v Švicu.

Tovarne za svilo G. Henneberg
51 (e. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 8 1

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Padavina v 24. urah v mm.
30. 9. zvečer	729.8	13-2	sl. jug	dež	
1. 7. jutraj	731-8	12-4	sl. szah.	oblačno	8-4
2. popol.	732-6	19-7	sl. sevzh.	poloblačno	
Srednja večerajšnja temperatura 13-2°, za 0-3° nad normalom.					

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Pevski zbor »Glasbene Matice«

bo imel redne pevske vaje

od dné 3. oktobra nadalje

in sicer ženski zbor vsak ponedeljek in vsako sredo od ½ 7. do ½ 8. ure; moški zbor pa vsak ponedeljek in vsako sredo od 8. do 9. ure.

Nove pevke in pevci se pri vsaki vaji sprejemajo.

Uljudno vabim gospe in gospodične bivše pevke ter gospode bivše pevce, naj se v polnem številu zopet snidejo, nove pevke in pevce pa, naj v obilnem številu pristopajo.

Ljubljana, dné 27. septembra 1898.

691 2-2

Matej Hubad,
koncertni vodja »Glasbene Matice«.

Primarij dr. Vinko Gregorič

odpotoval je za čas 695 3-1

od 1. do 30. oktobra.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsed brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma. Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschgasse 8, 584 10-5 353 8

Kinematograf - Lumière

v steklenem salonu kazine
673 4 (vhod skozi vrt).

Danes v soboto ob 5., 6., 7. in 8. zvečer
navadne predstave.

Vspored:

1. Kavalkada rimskih in abesinskih bojevnikov. — 2. Mačji zajutrek. — 3. Prihod gondole v Benetke. — 4. Panorama z Amberieu (snežno vreme), opazovano z železničnega vlaka. — 5. Dragonci Steeple Chaise. — 6. Dirka v vrečah (Rim). — 7. Dvoboj s puškami. — 8. Ruski ples (na splošno zahtevanje). — 9. Italijanski karabinjerji. — 10. Glumač. — 11. Kopalische zamorcev v Kamerunu. — 12. Bitka s sneženimi kepami (na splošno zahtevanje).

Jutri v nedeljo bodo predstave ob 10., 11. in 12. uri dopoldne, ob 4. in 5. uri popoldne, ter ob 6., 7. in 8. uri zvečer.

V ponedeljek je zadnji dan sedanjega vsporeda.

Vstopnina 20 kr. Otroci in vojaki 10 kr.

IVAN KREGAR
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta 8,
poleg Alojzijevega

priporoča se prečast. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v najna-
tančnejše izdelovanje

**monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.** 764 48

iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

V Polhovem Gradcu v Srednji vasi
hiš. št. 2 je v lepem kraju

arondirano posestvo

čez 41 orolov, med temi 28 orolov gozda, v precej
dobrem stanu, iz proste roke na prodaj.

Kdor želi to kupiti, naj se pri gospodarju
oglasi; če se pa noben kupec ne oglasi, bo na
drobno razprodano. 672 3-3

Ivan Škerjanec,
gostilničar v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 6
priporoča 667 3-3

kranjske klobase

lastnega izdelka, iz zanesljivega prašičjega mesa.
Razpošilja tudi v zavojih po 5 klg. in višje po
pošti proti povzetju.

Vsak ponedeljek in četrtek večer dobé se **sveže
klobase za pečenje, prekajene** pa vsak dan
v gostilni, kjer se toči **pristno, naravno vino.**

Instalatêrjev

za električne naprave

si želi pridobiti neki elektrotehničen zavod prve vrste,
spretno v svoji stroki, ali sploh v tem spretno **tvrdke**, ki
naj bi prevzeli glavno zastopstvo v posameznih kronovinah.

Ponudbe v nemščini z napovedjo referenc itd. pod
šifro „**Voltampère P. H. 6917**“ na Haasenstein in Vogler,
Dunaj, I. 690 1-1

Pekarija

se takoj dá v najem

v Gorenji Vasi šte. 5 pri Škofji Loki.

Več je poizvedeti ravno tam. 689 3-1

Učenca

takoj sprejem v svojo trgovino.

Friderik Skušek,

692 2-1 trgovec v Metliki, Dolenjsko.

Ivan Kordik
Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14,
zaloga drobnine
na debelo in drobno,
priporoča svojo veliko zalogo

gumijastih čevljev
najboljših tovarn. 692 5-2

Zunanja naročila se takoj izpolnijo.

Prodajalcem velik rabat.

Alojzij Večaj
izdelovalec pečij iz glinastih snovi
v Ljubljani, Opekarska cesta 61
preje Igriske ulice 15 40
priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejšje do najfinije, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Učenca

z ugodnimi šolskimi spričevali sprejemem takoj
v svojo **galanterijsko prodajalno.**

Ivan Kordik,

678 3-2 Prešernove ulice št. 10-14.

Kot kuharica

želim stopiti v službo v kako župnišče.

Ana Šweiger

v Ljubljani, Rimska cesta št. 2, III. nadstropje.

Prostovoljna prodaja.

Hiša s 5 sobami, pivnico, špajzo, štaljo, drvarnico,
ledenico in 4 orali vrta, ležeča ob državni cesti, oddaljena
od Zagreba 2 uri, od železniške postaje pa samo pol ure,
pripravna za trgovino, gostilno, lectarijo in za mlekarstvo,
je na prodaj. V dotičnem kraju obdružujejo se trije letni
sejmovi. Hiša tedaj dobro nosi. Prodaja se prostovoljno za
3800 gld.
Popraša naj se pri **Štefanu Majhofer**, posestniku v
Jaski na Hrvaškem. 671 1-1

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini,
gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarnje 588 10

opeko vseh vrst.

Koledar katol. tisk. društva

za leto 1899,

namenjen zlasti slovenski duhovščini, obsega tudi
„imenik učencev“ za več ko 400 šolarjev. —
Neudom stane krasno vezan gld. 1-20.

Njega svetost
Papež Leon XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof. dr.
Lapponiju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v
Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlano jim
stekleničico 580 6

tinkture za želodec
in so njemu z diploma dne 27. novembra 1897 podeli
naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“
s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb
Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik
ter tudi mnogi drugi
sloviti profesorji in
doktorji zapisujejo bo-
lehamim **Piccoli-jevo**
želodčno tinkturo,
katera krepi želodec,
povečuje slast, pospešuje
prebavljenje in telesno
odprtje.

Naročila vsprejema
proti povzetju in točno
izvršuje
G. Piccoli,
lekarnar pri „Angelu“
v Ljubljani na Du-
najski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v skat-
ljah po 12 stekleničic za gld. 1-26 a. vr., po 24 ste-
kleničic za gld. 2-40, po 36 stekl. za gld. 3-50, po
70 stekl. za gld. 6-50 (poštni paket ne čez 5 kil-
težak), po 110 za gld. 10-30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom
in dobrotnikom priporoča podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.:
več monštranc, kelihov, svečnikov, kandelabrov,
lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebljenje,
poniklanje itd. se boče zanesljivo dobro in v kratkem času
izvršilo.

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled
pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar - srebrar.

Sv. Petra cesta šte. 27.

302 20-12

Razglas.

693 8-1

Vsled sklepa občnega zbora »Družbe meščanske naprave za nasta-
nitev vojakov v Ljubljani« **prodá se iz proste roke tej družbi lastna**

dvonadstropna hiša

tako imenovana

„Meščanska vojašnica“

v Ljubljani, **Cerkvene ulice št. 21**, katera je sedaj oddana za sta-
novanje privatnim strankam, ter k tej hiši pripadajoča **stavbinska par-
cela** št. 250/41 katastralne občine Trnovsko predmestje, ležeča ob Ope-
karski cesti.

Kdor želi kupiti to hišo, ki ima 20 velikih in 16 majhnih sob s
pritiklinami vred in stavbeno parcelo št. 250/41, vloži naj svojo pismeno
ponudbo pri načelniku te družbe gosp. **Fran Trtnik-u** v Ljubljani, Cer-
kvene ulice št. 1 do dne 1. decembra 1898. l.

**Vodstvo družbe meščanske naprave za nastanitev
votakov v Ljubljani,**

dne 30. septembra 1898.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki po-
življa okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja
želodčno delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Glavna
zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi,

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschläger, J. Mayer in vseh drugih
lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-12

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, ka-
tero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Mala strana,
vokal Spornarjeve ulice.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

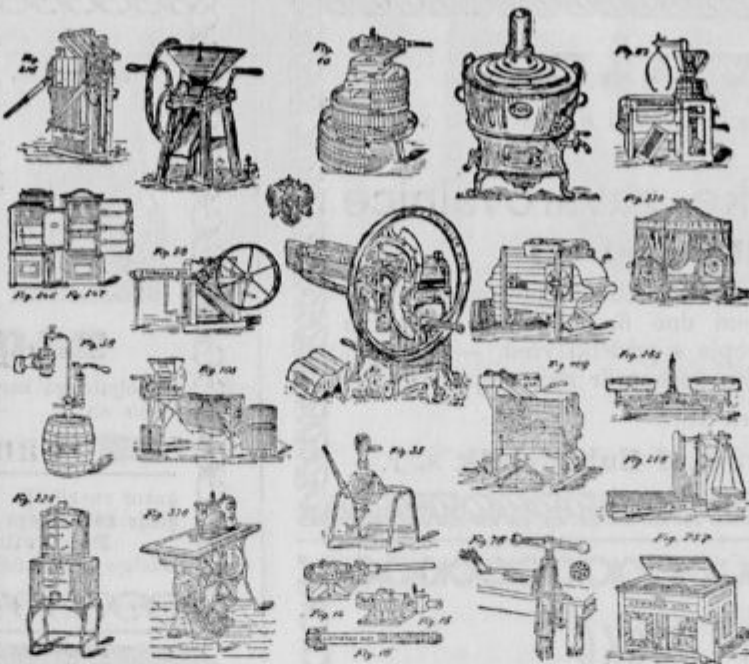
Braje za gospode,
beli ohlajon, gladke na prstih,
braz evratnika, brez manšet,
37 vrat
jedna od gld. 1:10 do 2:70
šest " " 6:25 " 15:—
Braje za dečke,
v 4 velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1:— do 1:40
šest " " 5:75 " 7:15
Švitice za gospode,
6 vrat
jedne 80 kr. do gld. 1:40
šest gld. 4:50 do gld. 7:50
Dvanajst evratnikov
od gld. 1:80 do 2:20.
Dvanajst manšet
od gld. 5:80 do 4:60.
12 predlog
(Vorbem.)
od gld. 5:25 do 5:—

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-16

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 3

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12
razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku
(528) z več ko 300 podobami (10-5)
raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsod drugej.

Za blago jamčim, dajem na poskušnjo,
olajšujem plačevanje!

Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj.
III., 1., Erdbergstrasse 12.

Orožna tovarna Steyer

324 28

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.
Dobra delavnica za poprave.
Vsi pripadajoči predmeti.

,Waffen'-kolesa. ,Opel'-kolesa.
Precizijski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgovo ulice 6.

Št. 32425.

Razglas.

685 3-1

Za 1. novembra letos, eventualno za 1. februarja 1899 leta je v II. nad-
stropju novozgrajene meščanske bolnice v Ljubljani oddati

stanovanje

obstoječe iz 5 sob in s pristranskimi prostori v najem.

Pogoje izvedeti je pri podpisnem magistratu v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 24. septembra 1898.

St. 10396.

Razpis.

662 3-2

Podpisani deželni odbor razpisuje

službe okrožnih zdravnikov

za sledeča zdravstvena okrožja:

1. Grosuplje z letno plačo 800 gld.;
2. Kočevska Reka z letno plačo 800 gld.;
3. Ljubljana II z letno plačo 600 gld.;
4. Velike Lašice z letno plačo 700 gld.

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisanemu
deželnemu odboru

do 18. oktobra 1898. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške
prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano živ-
ljenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.
Oziralo se pa bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti
službovali v kaki bolnici.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 18. septembra 1898.

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja

Resljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Resljeva cesta šte. 6.

priporoča svojo največjo zalogo

234 30-28

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita
in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo

stavbene kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti du-
hovščini za izdelovanje različnih cerkvenih

umetni-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov
in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali pečenca itd., za katera dela izgotovi
na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Št. 32808.

Oklic.

686 3-2

Zaradi vršečih se poprav štepanskega mostu, bode

**promet za vozove od dné 3. do 17. oktobra
1898 zaprt.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 28. septembra 1898.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-36

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste
revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katero izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje
priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se
priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko
spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z veselošovanjem

FRAN SEVČIK

564 20-7

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Zahvala.

Podpisani štejem si v dolžnost izrekati s tem javno zahvalo
glavnemu zastopniku

francosko - ogerske zavarovalnice
(„Franco - Hongroise“)

trgovcu gosp. **Alfredu Ledenik-u** za točno in povsem povoljno
odškodovanje po požaru, nastalem dne 6. septembra, ki mi je
uničil vsa moja gospodarska poslopja s pridelki vred. — Zajedno
priporočam omenjeno zavarovalnico vsakomur najtopleje.

Podpeč, dne 25. septembra 1898.

696

Jožef Suhadolnik s. r.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah

227 28

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Puškár

563 7

Franc Kaiser,

Šelenburgove ulice št. 6, Ljubljana,

se uljudno priporoča ob priliki

lovske sezone.

Vnanja naročila izvršuje najtočneje.

Prva največja kranjska trdka.

Od 1. novembra nadalje:

Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

priporoča se slavnemu
občinstvu in prečastiti
duhovščini v vsakoršno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo
in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlane in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50—24

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izborno
zalogo najrazličnejših

nagrobni spominkov

iz poljubnega kamena po **izredno nizkih cenah.** — Vsprejemlje tudi na-
ročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altariji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, pola-
ganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune
izdeluje brezplačno.

265 25

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50—28

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Karol Planinšek

Ljubljana, Stari trg

priporoča ob času vinske trgatve **grozdni sladôr (Trau-
benzucker)**, nadalje veliko zalogo **špecerijskega in**
kolonijalnega blaga, kakor tudi **špirta**, finega prist-
nega **slivovca**, **drožnika** in **ruma**

na debelo in drobno. 613 8-7

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po-
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. **Mehanična**
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Po'janski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
vrtu za vežbanje
na kolesu.

Puch, Styria
(najboljša)

Columbia

Helical-

Premier

Svetovnoznana

angleška

210 15 **kolesa**

iz orožne tovarne

B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki
šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastonj in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vam k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 30. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	85	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100		70	
Avstrijska zlata renta 4%	120		85	
Avstrijska krona renta 4%	101		10	
Ogerska zlata renta 4%	119		70	
Ogerska krona renta 4%	98		05	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	904		—	
Kreditne delnice, 160 gld.	351		—	
London vista	120		15	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58		87 1/2	
20 mark	11		77	
20 frankov (napoleonidor)	9		53	
Italijanski bankovci	44		10	
C. kr. cekini	5		68	

Dne 30. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158		75	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195		—	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99		10	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	—		—	
Dunavske vravnave srečke 5%	131		—	
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109		20	
Posojilo goriškega mesta	112		—	
4% kranjsko deželno posojilo	98		50	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98		20	
Priporočne obveznice državne železnice	—		—	
južne železnice 3%	179		75	
južne železnice 5%	126		70	
dolenjskih železnice 4%	99		50	

Kreditne srečke, 100 gld.	199	gld.	30	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165		—	
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 10 gld.	19		25	
Rudolfove srečke, 10 gld.	—		—	
Salmove srečke, 40 gld.	82		—	
St. Genois srečke, 40 gld.	80		20	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60		—	
Ljubljanske srečke	22		50	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154		50	
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3395		—	
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	424		—	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73		—	
Splošna avstrijska stavbinska družba	110		—	
Montanska družba avstr. plan.	172		40	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171		—	
Papirnih rubljev 100	127		25	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.